

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De conventiculis

Disputatio Theologica ...

... Prior eaque historica

**Hardtschmidt, Johann Nicolaus
Gottesheim, Johann Ernst von
Leonhard, Georg Friedrich**

Argentorati, 1705

§. 3

urn:nbn:de:bsz:31-105832

§. 1.

§. 1.
Ordo.

Universam tractationem nostram de *Conventibus & Conventiculis* in duo Capita dispescemus, quorum prius *Historiam* quandam, sed brevem tantum & nostro instituto commodam enarrabit: alterum vero *Judicium Theologicum* subjunget, de his, è quibus judicium ferri poterit facile, de iis quæ affinitatem quandam cum nostris habent. *Historicam* autem Narrationem quod spectat, exponet ea conventus illos vel *Veterum*, vel *Modernorum*, cumque & *publici* fuerint conventus & *privati* de illis breviter, prolixius autem de his acturi sumus; unde totius tractationis *Oeconomiam* facile licebit animadvertere.

§. 2.

CAP. I.
Historicū.
de
antiquis.
§. 2.
Quod fuerint.

Conventus *Veterum* in Ecclesia primitiva fuisse & quidem sæculo statim primo, non tantum Apostolorum acta, sed Pauli Epistolæ satis testantur. Act. enim c.II. v. 1, 14. *Pentecostes die congregati erant uno animo.* & 1. Corinth. XI. ipsos Corinthios conventus publicos habuisse, aperte satis Apostolus significat, sicut & ex hoc Conventuum publicorum jus quoddam colligi possit ex praxi Apostolica petitum, de quo forte aliàs D. V. sed nec sequentibus sæculis abrogati sunt conventus, & Cætus Christianorum publici, quemadmodum ex Historia Ecclesiastica singulorum sæculorum illud facile est intelligere.

§. 3.

§. 3.
Publici.

Ut autem, quid intelligamus per *publicos* Conventus, sciatur. *Publicum* hoc loco nobis non est, quicquid Persona una aliqua publica facit; quemadmodum abusus hujus vocis & acceptionis nonnullis ad palliandos errores adhibetur; sed *publicum* dicitur hoc loco partim ratione *loci*, partim ratione auctoritatis & personarum, vel membrorum Cætus & Conventus. Quo sensu in V.T. *publicum* Conventum dicimus v. g. Hierosolymis extracto Templo actum à Judæis vel universis, vel pluribus, idque mandato Divino ipsis Sacerdotibus & Levitis divina auctoritate ministrantibus Altari, ordinibus in specie

cie à Davide institutis & descriptis 1. Chron. cc. 24, 25, & hac ratione publicus nobis dicitur Ecclesie conventus.

§. 4.

Equidem in primitiva Ecclesia publica magnifice extracta Tempa Christianis non fuisse palam est, aliaque occasione etiam à nobis monitum: & recte videntur Centuriatores Cent. I. lib. 2. c. 6. fol. 378. *asseruisse nusquam in scriptis Apostolorum legi quicquam de templis Magnificis*, quanquam loca habuisse ubi conventus suos agerent Christiani, ex historia satis certum est. Unde & Centuriat. Cent. III. c. 6. f. 84. postquam docuissent jam tum in Asia certos fuisse Cœtuum locos quos Ecclesias dixerint, teste Eusebio, ex eodem referunt, jam ante Persecutionem Diocletiani Christianos oratoria sua habuisse; & Tertullianum quoque l. 2. ad Ux. *publicorum Conventuum aliquoties non obscure meminisse.* Quotsum & referenda Censemus quæ Spontanus ad Ann. Baron. ad ann. Christi 57. n. 30. f. 84. notat: *compositis omnibus, quod reliquum videbatur, qui in Ecclesiam convenirent, agere deberent, (Paulus) instituit.* Ex quibus satis intelligitur fuisse etiam Apostolorum temporibus loca, quæ Ecclesias nominarent, in quæ Christiani ad synaxin convenirent, quod & plurimis ejusdem temporis scriptoris Ignatii expressis testimoniis confirmatur. — Antequam eas novas licuisset erigere, privatas domus, ampliora videlicet earum membra, quæ Cœnacula dicebantur in locis superioribus constructa ejusmodi ministerio inservisse S. Lucas manifestat. Sic convenisse Christianos ad Quercum Mamre Cent. IV. fol. 888. Magdeburgenses memorant; & f. 227. *ad loca mediocriter extracta ante Constantinum & in Cœmiteriis, iidem dicto loco recensent.* Conventus ille dicebatur *Sanctorum Communio* Cent. 5. c. 6. f. 356. sic conveniebant uno die hebdomadis Cent. 6. fol. 180. sæculo septimo autem jam passim sit templorum mentis conf. subsequentiæ sæculorum historiam; è quibus id satis apparet, quod jam tum in primitiva Ecclesia Christiani loca habuerunt, ubi publicos Conventus agebant, si quando licebat. Atque ita non is dicitur nobis statim privatus Conventus, qui in privatis ædibus instituitur, siquidem publici etiam congressus fiebant in privatis ædibus, notante Programme

§. 4.
Locus.

A 3

Lips.